

Jak inwestować w złoto fizyczne

- monety i sztabki

9 Jak inwestować w złoto fizyczne – monety i sztabki

Złoto to dla wielu synonim luksusu, a inwestowanie w szlachetny kruszec jest jedną z najbezpieczniejszych form lokowania kapitału. Inwestować w można w złoto papierowe (kontrakty terminowe, CFD, ETF), ale za bezpieczną przystań należy uznać złoto fizyczne. Wbrew temu, co się może wydawać, inwestowanie w złote sztabki i monety wcale nie wymaga to środków w wysokości dziesiątek tysięcy złotych. Podpowiadam, jak inwestować w złoto fizyczne, uchronić się przed oszustwem oraz co, kiedy i gdzie kupować, aby była to rentowna inwestycja.

Jak ustalana jest cena złota?

Zanim zacznę wyjaśniać, jak inwestować w złoto fizyczne, najpierw muszę krótko odnieść się do historii. Dawniej obowiązywał tzw. standard złota, a jednostka pieniądza odpowiadała wadze złotego kruszcu. Zmieniło się to wraz z rozpoczęciem I wojny światowej, kiedy zaszła potrzeba uniezależnienia produkcji pieniądza od realnych zasobów złota. Od tamtego momentu waluty cały czas tracą na swojej pierwotnej wartości poprzez dodruk. Finalnie do zawieszenia wymiany dolara – jako globalnej waluty rezerwowej – na złoto, doszło 15 sierpnia 1971 roku. Zrobił to prezydent USA, Richard Nixon. W praktyce uwolnienie ceny złota miało miejsce w 1974 roku.

Obecnie cena złota jest ustalana przez ICE Benchmark Administration (IBA), administratora LBMA Gold Price. Ceny ustala się 2 razy dziennie:

- LBMA Gold Price AM (przedpołudniowy)
- LBMA Gold Price PM (popołudniowy)

W Polsce cena złota zależy od aktualnego kursu złota oraz kursu USD/PLN.

Co jest najistotniejsze, cenę złota kształtuje rynek – popyt i podaż

- Podaż złota – pochodzi głównie z wydobycia (ok. 3/4 podaży) oraz recyklingu (np. w 2021 roku 3582,2 t złota wydobyto, podczas kiedy 1136,1 t odzyskano w procesie recyklingu).
- Popyt złota – głównie wyróżnia się cztery kategorie popytu: biżuteria (ponad 50 proc. popytu), inwestycje (25 proc.), zakup przez banki centralne (do kilkunastu procent) i technologie (ok. 10 proc.).

W dużym uproszczeniu można stwierdzić, że złoto jest odwrotnie skorelowane z dolarem amerykańskim oraz rynkami finansowymi, aczkolwiek nie zawsze ta korelacja ma miejsce. Natomiast z zasady złoto rośnie w czasie kryzysów, a przede wszystkim doskonale przechowuje wartość pieniądza.

Cena złota w historii – w dolarach za jedną uncję trojańską

Cena złota jest podawana w dolarach za jedną uncję trojańską (1 oz = ok. 31,1 g złota). Do 1974 roku cena złota w stosunku do dolara nie rosła dynamicznie, np.:

- 1920 rok: 1 oz = 20 USD
- 1929 rok: 1 oz = 35 USD
- 1971 rok: 1 oz = 42 USD

Natomiast już od 1974 roku złoto podrożało 10-krotnie. W 1974 roku było to 183 USD za 1 oz, aby w sierpniu 2000 roku po raz pierwszy w historii przekroczyć granicę 2000 USD za 1 oz. Oczywiście nie oznacza to, że złoto cały czas rośnie. Spadki są czymś normalnym, jednak trend długoterminowy jest widoczny. Cena złota będzie rosnąć i przede wszystkim jest to wynik spadku wartości pieniądza, między innymi poprzez dodruk i niskie, często nawet ujemne realne stopy procentowe.

Złoto jest receptą na niespokojne i trudne czasy. Przewidywania ekspertów mogą napawać optymizmem, ponieważ wskazują oni na 3900 USD, 4800 USD, a nawet 10 000 USD czy 20 000 USD za uncję trojańską. Natomiast księgowanie zysków to daleka przyszłość, ponieważ nabywanie złota fizycznego to inwestycja długoterminowa. Konieczna jest też wiedza, jak inwestować w złoto fizyczne.

Kluczowe informacje o złocie fizycznym

- Złoto przechowuje siłę nabywczą (w przeciwieństwie do walut)
- Cena fizycznego złota jest wyższa od ceny SPOT (cena złota papierowego) – wyższa cena jest wynikiem ponoszonych kosztów (wybicie monet lub sztabek, transport, utrzymanie punktów sprzedaży, marża),
- Kupowanie złota fizycznego jest inwestycją długoterminową,
- Złoto najmocniej drożeje w czasie kryzysów,
- W czasie konfliktów i kryzysów lepiej dysponować złotem o małej gramaturze (np. 1 g)

Zalety inwestowania w złoto fizyczne

- Ochrona oszczędności przed utratą wartości pieniądza w czasie,
- Wysokie prawdopodobieństwo długoterminowego zysku,
- Niezależność od systemów bankowych,
- Możliwość inwestowania różnych kwot (również po kilkaset złotych),
- Namacalny dowód wartości,
- Alternatywny środek wymiany towarowej,
- Sztabki i monety bulionowe są sprzedawane bez obciążenia podatkiem VAT,

- Sprzedaż złota inwestycyjnego nie podlega podatkowi Belki (dotyczy sprzedaży po 6 miesiącach od zakupu, co jest bardzo prawdopodobne w przypadku złota fizycznego),
- Dostęp do historycznych wykresów złota.

Wady inwestowania w złoto fizyczne

- Inwestycja długoterminowa (brak szybkich zysków),
- Problemy z bezpiecznym przechowywaniem złota w formie fizycznej,
- Zamrożenie aktywów finansowych na długi czas,
- Spread pomiędzy kupnem a sprzedażą złota fizycznego.

Inwestowanie w złoto fizyczne – monety, sztabki, numizmaty

Inwestowanie w złoto w formie fizycznej polega na nabywaniu przedmiotów inwestycyjnych wykonanych ze szlachetnego kruszcu. Najpopularniejsze są sztabki oraz monety, ewentualnie mogą to być jeszcze numizmaty i złote przedmioty kolekcjonerskie:

- **Monety** – wykonane ze złota próby 999 lub 999,9. Mogą występować także z domieszkami innych metali, na przykład miedzi, co zwiększa ich wytrzymałość i trwałość. Większość złotych monet produkuje

się bez limitów ilościowych, aczkolwiek mogą mieć unikalne wzornictwo, a wówczas mają ograniczoną emisję. Na cenę monet wpływ może mieć też rocznik. Dla bezpieczeństwa inwestycji, zwłaszcza dla osób bez doświadczenia, zaleca się nabywanie najpopularniejszych monet bulionowych z mennic z akredytacją London Bullion Market Association (LBMA). Wymienić należy m.in. Rand Refinery, Perth Mint, Münze Österreich, Royal Canadian Mint, United States Mint czy Royal Mint w Wielkiej Brytanii. Obok monet 1-uncjowych dostępne są monety ułamkowe (np. 1/2 oz, 1/4 oz, 1/10 oz, 1/20 oz), a także większe (np. 2 oz).

- **Sztabki** – dostępne jako produkty inwestycyjne o różnej wadze – od 1 g do 1 kg – a im wyższa gramatura, tym niższa cena w przeliczeniu na gram. Zasadniczo sztabki są odrobinę tańsze od monet. Zawsze powinny posiadać stosowny certyfikat, co jest istotne również przy odsprzedaży. Dlatego muszą pochodzić z mennic z akredytacją LBMA (m.in. Hafner, Pamp Suisse, Argor-Heraeus, Perth Mint czy Valcambi Suisse). Każda sztabka ma bowiem numer seryjny, nazwę mennicy, wagę oraz próbę. Zwiększa to autentyczność złotej sztabki.
- **Inne** – w tej grupie umieścić można złote numizmaty, biżuterię czy artefakty. Często ważniejsza od wagi jest wówczas wartość kolekcjonerska. Dlatego inwestowanie w takie produkty wymaga dużego doświadczenia i wiedzy.

Najpopularniejsze złote monety bulionowe

Krugerrand

Najpopularniejsza moneta bulionowa świata, która pochodzi z Republiki Południowej Afryki (Rand Rafinery) i jest środkiem płatniczym w tym kraju. Moneta jest wybijana od 1967 roku, a jej nazwa pochodzi od bohatera RPA – Paula Krugera ("rand" to nazwa waluty w RPA). Na awersie znajduje się wizerunek Krugera, na rewersie – gazela springbok. Krugerrand ma charakterystyczny, lekko czerwony odcień. To wynik dodania do 22-karatowego złota innego metalu – miedzi (8,33 proc.). Moneta występuje w wariacie 1 oz, 1/2 oz, 1/4 oz, 1/10 oz i 1/20 oz. Moneta 1-uncjowa waży 33,93 g i ma średnicę 32,6 mm (grubość 2,75 mm).

American Gold Eagle

A amerykański Orzeł jest legalnym środkiem płatniczym w USA. Moneta jednouncjowa ma nominal 50 USD (wartość monet ułamkowych 1/2 oz, 1/4 oz i 1/10 oz jest proporcjonalnie niższa). Amerykański Złoty Orzeł jest wybijany z 22-karatowego złota z domieszką srebra i miedzi. Na awersie znajduje się bogini wolności trzymająca w dłoniach pochodnię oraz gałązkę oliwną i kierująca się ku słońcu. Rewers przedstawia orła powracającego do gniazda z gałązką oliwną. Średnica to 32,7 mm, grubość – 2,87 mm.

Wiener Philharmoniker

Moneta Wiedeńscy Filharmonicy jest poświęcona Filharmonii Wiedeńskiej. Po raz pierwszy została wybita w 1989 roku, a jej emitentem jest austriacka mennica Münze Österreich. Moneta jest środkiem płatniczym, z nominal 100 euro w wariacie 1-uncjowym (występuje też w gramaturze 1/2 oz, 1/4 oz i 1/10 oz). Monetę wybija się ze złota próby 999,9. Awers przedstawia organy piszczalkowe, rewers – instrumenty wiedeńskiej orkiestry. Moneta o wadze 1 uncji ma 37 mm średnicy i 2 mm grubości.

Najpopularniejsze złote monety bulionowe

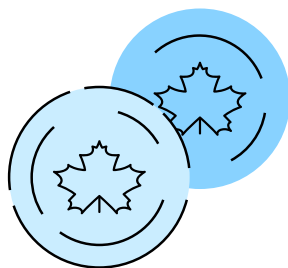
Canadian Gold Maple Leaf

Kanadyjski Złoty Liść Klonowy to moneta wybijana od 1979 roku przez Kanadyjską Mennicę Królewską (Royal Canadian Mint). Jest wykonana z 24-karatowego złota próby 999,9 i stanowi pełnoprawny środek płatniczy (1 oz ma nominał 50 dolarów kanadyjskich CAD). Inne gramatury to 1/2 oz, 1/4 oz, 1/10 oz, 1/20 oz i 1 g. Na awersie monety znajduje się wizerunek królowej Elżbiety II, na rewersie – symbol Kanady w formie klonowego liścia.

Australian Gold Kangaroo

Australijski Złoty Kangur został wprowadzony w 1986 roku. Za produkcję odpowiada mennica Perth Mint, a moneta jest wybijana z najwyższej próby złota 999,9. To legalny środek płatniczy w Australii (1 oz z nominałem 100 dolarów australijskich AUD). Moneta ma gramatury 1 oz, 1/2 oz, 1/4 oz, 1/10 oz oraz 1/20 oz. Awers przedstawia wizerunek królowej Elżbiety II, rewers – wizerunek kangura (każdy rocznik ma nieco inny wizerunek). Moneta 1-uncjowa ma średnicę 32,1 mm oraz grubość 2,65 mm.

Oczywiście nie są to wszystkie złote monety popularne wśród kolekcjonerów. Popularna jest też Britannia. To 24-karatowa złota moneta emitowana przez Mennicę Królewską Wielkiej Brytanii. Inne to m.in. Amerykański Bizon czy chińskie monety z wizerunkiem pandy.

Jak kupić złoto fizyczne?

Złoto jest najtańsze w czasach spokoju, stabilizacji i prosperity. Fizyczne sztabki i monety można nabywać stacjonarnie lub przez Internet. Bezpieczniej dokonywać zakupu bezpośrednio w mennicach lub sprawdzonych sklepach, zwłaszcza przy większych zakupach. Natomiast zawsze muszą to być sprawdzone, profesjonalne podmioty, które gwarantują też odkupienie złota. Wymienione one są w rozdziale „Inwestowanie w metale szlachetne – sztabki i monety”.

W mennicy lub u dealera za złotą monetę zapłacić trzeba kilka procent powyżej ceny SPOT. Najbezpieczniej wybierać złote monety bulionowe wymienione powyżej, najlepiej z aktualnych roczników, ponieważ mennice regularnie wprowadzają nowe zabezpieczenia. Natomiast same monety są podrabiane rzadziej niż sztabki. Ryzykowny jest zwłaszcza zakup sztabek o większej gramaturze, szczególnie u niezweryfikowanych podmiotów. Profesjonalni dealerzy dbają bowiem o bezpieczeństwo produktów, dysponują też urządzeniami wykrywającymi podróbki (m.in. spektrometr).

Sposoby sprawdzenia autentyczności złotych monet

- Aplikacje (m.in. Bullion Test),
- Magnes (złoto jest obojętne magnetycznie, dlatego nie będzie przyciągane przez magnes),
- Porównanie monety z oryginalną specyfikacją (np. suwmiarką).

Niestety, nie ma obowiązku nabycia złota anonimowo. Dealerzy mają obowiązek spisania danych osobowych nabywcy, co wynika z ustawy o VAT. Jest to o tyle dziwne, że przy zakupie złota nie płaci się podatku VAT.

Jest to więc narzędzie kontroli jednostki i może niepokoić, zwłaszcza w odniesieniu do historii, np.:

- W 1933 roku rząd USA nakazał obywatelom pozbycie się złota po ustalonym kursie pod groźbą kary więzienia – przepisom poddało się jedynie 25 proc. posiadaczy złota.
- 28 października 1950 r. rząd w Polsce uchwalił prawo konfiskujące złoto i obce waluty – groziła kara 15 lat więzienia za posiadanie złota i kara śmierci za handel złotem.

Dzisiaj trudno sobie wyobrazić wprowadzenie takiego prawa.

Gdzie przechowywać złoto fizyczne?

Wiedza o tym, jak inwestować w złoto powinna uwzględniać także kwestię przechowywania cennego kruszcu. Jest kilka możliwości, w tym skrytki depozytowe. Przy większych ilościach złota warto rozejrzeć się za skrytkami zagranicznymi, na przykład firmy Loomis Schweiz AG. To podmiot obecny w branży od lat 50. XX wieku, z siedzibą w Szwajcarii, ale oddziałami również w innych krajach Europy i świata (m.in. Niemcy, Wielka Brytania, Francja, Stany Zjednoczone, Brazylia, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Hongkong). Inne firmy to m.in. Swiss Gold Safe Ltd oraz Bank Credit Suisse (obie Szwajcaria), Abbey & Fox Safe Deposits (Anglia) czy Goldkontor Hamburg GmbH (Niemcy).

Oczywiście wiąże się to ze sporym wydatkiem. Oprócz tego, zwłaszcza w przypadku wojny, warto mieć złoto przy sobie. W Polsce złoto można przechowywać m.in. w Lublinie. Pozwala na to Twój Skarbiec, przejęty przez Safebox24, ze skrytkami sejfowymi opartymi m.in. o technologie firmy Gunnebo. Alternatywą jest skrytka w banku dająca łatwiejszy dostęp do zawartości. Natomiast należy mieć na uwadze, że bank jest zobowiązany udostępnić zawartość skrytki, jeżeli otrzyma wniosek od odpowiednich organów (np. ABW, CBA, Straż Graniczna, Służba Celna, Policja, prokuratura, komornik). Plusem skrytek bankowych jest stosunkowo niska cena w wysokości kilkuset złotych rocznie, minusem – zwłaszcza ich niewielka dostępność.

Dobrym wyborem może być też sejf, który należy zakopać lub wmurować w miejscu znanym tylko sobie i zaufanej osobie. Natomiast na pewno nie

należy chwalić się swoimi zasobami złoto. Warto rozważyć też trzymanie złota w kilku miejscach, na przykład zabezpieczyć oszczędności w dobrze ukrytym sejfie w gospodarstwie domowym i skrytkach depozytowych.

Kiedy sprzedać złoto?

Złoto jest najdroższe w czasach kryzysów i wysokiej inflacji. Złoty kruszec jest wówczas traktowany jako bezpieczna przystań finansowa. Skup przez mennice i sklepy jest realizowany poniżej ceny SPOT (zwykle ok. -2 proc.).

Istotne jest, że po sprzedaży nie trzeba płacić podatku do urzędu skarbowego, aczkolwiek pod pewnym warunkiem. Sprzedaż musi odbyć się przynajmniej 6 miesięcy, licząc od końca miesiąca zakupu. Jako że złoto fizyczne to inwestycja długoterminowa, jest to w pełni normalne. Wcześniejsza sprzedaż wymaga zapłaty podatku. Dochód ze sprzedaży należy wykazać w rocznym zeznaniu podatkowym PIT-36, w rubryce „Inne źródła”.

Prognozy – czy inwestycja w złoto się opłaci?

Złoto to aktyw, którego nie można dodrukować, ograniczone są także zasoby kruszcu, a koszty eksploatacji rosną. Jednocześnie to czasy dość dużej niepewności i nawet wiele banków centralnych decyduje się na zwiększenie swoich rezerw w złocie. Dalszy dodruk i psucie waluty mogą sprzyjać rosną-

cym cenom złota. W długiej perspektywie złoto niemal na pewno zwiększy swoją wartość. Miejsce może mieć także de-dolaryzacja, co będzie sprzyjać rosnącym cenom złota.

Spoglądać trzeba także w kierunku państw z grupy BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny, RPA), do której chcą dołączyć kolejne państwa (m.in. Algieria, Argentyna, Bahrajn, Egipt, Indonezja, Iran, Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Meksyk, Turcja czy Urugwaj). Od pewnego czasu mówi się, że państwa BRICS chcą stworzyć nową walutę, być może opartą na złocie, a tym samym odebrać dolarowi status rezerwowej waluty globalnej. Zresztą w pewnym sensie de-dolaryzacja już się odbywa, także po odcięciu Rosji od systemu SWIFT.

W połączeniu z niszczeniem walut przez banki centralne może to oznaczać wzrost cen złota, natomiast trudno trafić w dołek. Dlatego w złoto najbezpieczniej inwestować regularnie, nawet nabywając sztabki o wadze 1 g czy monety ułamkowe. Najlepiej nie emocjonować się prognozowanymi cenami złota na poziomie 10 000 USD czy 20 000 USD, ale traktować to jako formę zabezpieczenia przed najgorszymi scenariuszami i dywersyfikację portfela dzięki trzymaniu części kapitału poza systemem finansowym.

